

Mit Isten akar énvelem

Heti énekünk énekeskönyvünk anyagának egyik jelentős csoportjába, a német korálok alaprepertoárjához tartozik. Dallamának életútja rávilágít a reformáció korában (is) gyakorolt sikeres eljárásra: az énekeskönyvek szerkesztői a szövegekhez nemcsak mar meglevő egyházi énekeket alkalmaztak, hanem gyakran népszerű világi dallamokat is felhasználtak.

A *Mit Isten akar énvelem* (EÉ 332) négy versszakából az első hármát a porosz *Albrecht* hercegnek köszönhetjük (*Albrecht von Preusen*, 1490–1568). Albrecht tevékenysége igen szerteágazó. Brandenburg-ansbachi örgrófként a Német Lovagrend nagymesterévé választották, majd a *Lutherral* való 1523-ban történt titkos találkozó után hamarosan az evangélikus tanítás jelentős támogatója lett. Már nagymester korában is írt énekeket; evangélikusként tehetségét az új tanítás szolgálatába állította. Németország egyik legmélyebben hívő és legtürelmesebb hercegeként tartották számon.

Isten akaratának alázatos elfogadása Albrecht életének és költészetének alapja. A legnehezebb megpróbáltatások idején, 1547-ben, felesége elvesztésekor ismerte fel, hogy ezt a hitet és tudatot nem lehet egyszer s mindenkorra megszerezni, hanem újra meg újra meg kell harcolni érte. A veszteség és gyászlesújtó érzésének megélését követően néhány hét múlva vált képessé arra, hogy leírja: „Árva lelkem, én Istenem, / Hú kezedbe ajánlom. / Te megadtad a győzelmet / Már poklon és halálon!” (*Turmezei Erzsebet* fordítása)

Az ének dallamának szerzője Albrecht kortársa, a francia reneszánsz jelentős komponistája: *Claudin de Sermisy* (1490 k.–1562) az egyházi zene mellett a kor legnépszerűbb világi műfajának, a *chansonnak* is mestere volt. Az *Il me suffit de tous mes maux* chanson a *Trente et quatre chansons* című gyűjteményben jelent meg 1528-ban, a kor híres nyomdása, *Pierre Attaingnant* gondozásában (az eredeti szöveg az élet nehézségeiről és a halál kívánásáról szól).

A dallam először 1540-ben Antwerpenben került egyházi használatba: a *Souterliedekens* című gyűjtemény a 129. zsoltár holland verziójával kapcsolta össze. 1554-ben találkozott Albrecht herceg szövege Sermisy (egyszerűsödött) dallamával. A négy 8 + 7-es nagy sorból álló strófa kedvelt versforma. A g-moll melódia a hármashangzatkezdés után nyugodt lépésekre épül. A B-dúrba és F-dúrba történő ügyes moduláció is erősíti a kiegyensúlyozottság érzését.

Az ének műzenei feldolgozásai közül most egyet emelünk ki. *J. S.*

Bach Was mein Gott will, das g'scheh allzeit című kantátája (BWV 111) a vízkereszt ünnepe utáni harmadik vasárnapra íródott.